

Тільки спільно паломницькі служби й туристські організації, за підтримки державних інституцій зможуть відродити, зберегти й упорядкувати об'єкти культури, визначні пам'ятки, місця паломництва, облаштувати їх і створити навколо них належний статок, культурне середовище проживання і комфортність.

1. Христов Т.Т Релігійний туризм: навчальних посібників / Т.Т. Христов. - М.: Академія, 2005 – 288 с.
2. Про стан і тенденції розвитку релігійної ситуації та державно-церковних відносин в Україні./Офіційний вісник Державного комітету України в справах релігії // Людина і світ. – 2001. – № 2-3. – 31-41с.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Маханькова О.С.

Науковий керівник – Гордиенко Т.В., асистент

Аналізуючи перспективи розвитку екстремальної туристичної індустрії в Україні, перш за все, необхідно визначитися з тлумаченням поняття «екстремальний туризм». Екстремальний туризм – це різновид туризму, здійснення якого потребує спеціальних знань, навичок, техніки і екіпіровки, пов'язаний з украї-граничними, фізично-психічними можливостями людського організму, в умовах чіткого встановленого ризику, рівень допустимості якого визначається мінімальною ймовірністю заподіяння шкоди життю або здоров'ю туриста, в результаті чого людина отримує позитивний адреналін і незабутні враження.

Екстремальний туризм поділяють на: повітряний, наземний, водний та екзотичний. До повітряного екстремального туризму відносять банджі-джампінг, роуп-джампінг, вінгсют, дельтапланеризм і парашутеризм, стрибки з парашутом. До наземних видів – альпінізм і скелелазіння, гірські лижі й сноубордінг, кайтінг, маунтинбайкінг, маунтінбордінг, мото- та авто подорожі, пішохідні мандрівки, сендбордінг, спелеотуризм, Х-гонки або екстремальні гонки. Водними видами є вейкбордінг, віндсерфінг, водні лижі, дайвінг, каякінг, рафтинг, серфінг, флайбордінг. Екзотичні види екстремального туризму – джайлоо туризм, космічний туризм, туризм на Північному та Південному полюсах.

Серед екстремальних видів туризму України значне розповсюдження отримали пішохідний, гірський – Кримські гори та Українські Карпати, гірськолижний – Українські Карпати, спелеологічний – Тернопільська обл. та АР Крим, дайвінг – узбережжя Чорного та Азовсь-

кого морів, водний туризм представлений сплавами по рівнинних та гірських річках Східної, Західної та Подільської частини держави.

Так, екстремальне туристичне господарство поступово розвивається, хоча не характеризується стабільним зростанням. Не зважаючи на досить широке розповсюдження видів екстремального туризму по всій території країни, його доля в загальному обсязі туристських послуг України залишається досить малою. (Рис.1)

Данні на структурній діаграмі вказують на те, що доля екстремального туризму в загальному обсязі туристичних послуг України в 2015 році складає всього лише 0,45% порівняно з іншими послугами. Це говорить про недостатнє приділення уваги розвитку цього напрямку туристських послуг.

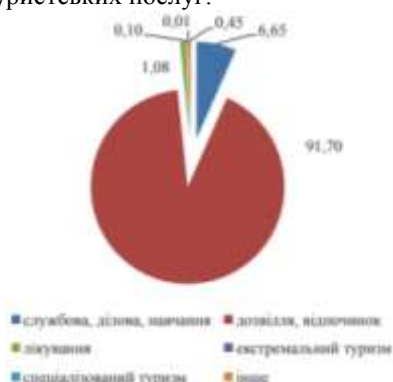

Рисунок 1 – Доля екстремального туризму в загальному обсязі туристських послуг України в 2015р.

Основні проблеми, що гальмують розвиток екстремального туризму на туристському ринку України це відсутність розгалуженої системи інформаційно-рекламного забезпечення екстремального туризму, як в Україні, так й за кордоном. Відсутність нормативно-правової бази та стандартів, що забезпечать розвиток екстремального туризму.

Розвиток туризму неможливий без підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу на основі розробки та реалізації програми розвитку як окремого виду туризму, заходів з рекламування та просування туристсько-рекреаційних ресурсів екстремального туризму. Задля розвитку туризму основними напрямками державної політики повинні стати: збереження ресурсів; вдосконалення нормативної бази та створення економічних умов для стимулювання розвитку екстремального туризму; надання пільг для організації тури-

стичної роботи; залучення інвестицій в розвиток екстремальної туристичної індустрії. Вирішення розглянутих проблем вплине, як на покращення економічного, так і соціального розвитку країни.

1. Абрамов В.В. Перспективи розвитку екстремального туризму / В. Абрамов, К. Оплаканець // Вісник Харківської національної академії міського господарства. – 2012. – № 4. – с. 77–79.

2. Бабкін А.В. Спеціальні види туризму / А.В. Бабкін. - Ростов-на-Дону: Фенікс, 2008. - 252 с.

ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ОСОБЛИВОСТІ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Максюта У.В.

Науковий керівник – Гордієнко Т.В., асистент

Гастрономічний туризм як подорож з метою ознайомлення з національною кухнею країни або регіону, особливостями виробництва та приготування продуктів і страв, а також навчання і підвищення рівня професійних знань в області кулінарії доволі стрімко розвивається.

Розвиток гастрономічного туризму є перспективним, бо сприяє відродженню національних кулінарних традицій. Як самостійний напрям даний вид туризму став активно розвиватися в кінці 20 століття. Сьогодні гастрономічний туризм добре організований у багатьох країнах Європи. Щодо України - у нашій країні гастрономічний туризм поки тільки зароджується, і турів в чистому вигляді ще немає, але елементи гастрономічного туризму включають в інші основні програми.

На сьогодні гастрономічний туризм є дуже актуальним у Закарпатті, яке позиціонується як одна з провідних туристських дестинацій країни. Висока різноманітність, можливості поєднання декількох кухонь в одному маршруті утворюють благодатний ґрунт для створення незвичайних гастрономічних турів Україною. А високопродуктивне і багатогалузеве сільське господарство дозволяє проводити не тільки різноманітну, а й екологічно чисту сільгосппродукцію. Розміщення туристів гастрономічних турів може сприяти й невілованню сезонності сільського зеленого туризму. Одночасно давні традиції заняттям сільським господарством служать основою для розвитку подієвого туризму гастронома.

Також нашій країні регулярними стали щорічні фестивалі вареників і галушок (у Полтаві, Сорочинцях Полтавської області), вареників у Луцьку та Тернополі, міжнародний фестиваль дерунів у Коростені Житомирської області, народний фестиваль борщу «Борщ'ів» у місті Борщів Тернопільської області, гастрономічні фестивалі «Сливо-